

Mbi lingbi ti ngbâ na yanga dä teti lango okê?

mbéti ti dutingo na yanga dä & na kpéngô tèrè

A zia na ndo gbandatèrè na 1/11/2022

Â mbéti ti dutingo na yanga dä nga na kpéngô tèrè alingbi ti gbian tongana i manda yé mingi na ndô â ngangu ti â yoro ti surungo ndô ti maboko na légi ti surungo ndô ti maboko nga na ti makongo ti kobéla alingbi ti ninga na tèrè ti zo, nga na lango okê lâ mbéni zo alingbi ti kangbi kobéla na a zo. Â sëndäyë a fa sô a ngangu ti â yoro ti surungo ndô ti maboko na légi ti surungo ndô ti maboko nga na ti makongo ti kobéla a yeke nokpo tongana ngoye a hon.

Â mbéti na ndô ti kpéngô tèrè a yeke na ndô ti tènè ti inga biani ouala â mbéti ti surungo ndô ti maboko ti mo teti COVID-19 a yeke na légi ti. Â mbéti ti surungo ndô ti maboko ti mo teti COVID-19 sô a yeke na légi ni a ba tènè ti â houngo ti â yoro ti surungo ndô ti maboko nga na â yoro ti relais sô a hounda na mo ti sürü na ndô ti maboko ti mo. Â sëndäyë a fa sô â yoro ti relais a yeke tiri bira mingi na nzörökö ti Omicron. Fadé i yeke ngba lakwè ti vungä â sangö na ndô tènè ti dutingo na yanga dä nga na légi ti â ngangu sô mo lingbi ti wara nè légi ti surungo ndô ti maboko ti mo nga na ti â makongo ti kobéla.

Doutingô yongoro a yéké teti â zo sô a wara kobéla ti COVID-19 na tèrè ti ala ouala ala yéké na â nzörökö ti COVID-19. Kpéngô tèrè a yeke teti a zo sô a tî na yâ ti kpalé ti warango COVID-19.

Tongana ngü ti mo a hondo ti 18 na a wara COVID-19 na tèrè ti mo

Â ngangu ti tèrè ti mo ti tiringo bira na â makongo ti kobéla a yeke na gbéni?	Alingbi mo duti na yanga dä teti lango okê?
In-in â ngangu ti tèrè ti mbi ti tiringo bira na â makongo ti kobéla a yeke na gbéni pèpè.	Lango 5 a tônda ni na lango sô a wara kobéla na tèrè ti mo. Tongana tèrè ti mo a ngbâ ti sön ouala mo yeke na â nzörökö na péko ti lango 5, ngbâ na yanga dä juska tèrè ti mo a ga nzoni.
In, mbi yeke na <u>â ngangu ti tèrè ti mbi ti tiringo bira na â makongo ti kobéla sô a yeke na gbéni</u> ouala tèrè ti mbi a sön ngangu mingi kozô na COVID-19 (sô a yé ti tènè a gbandi mo na danganga, na ndôkua ti ICU ouala a zia mo na gbé ti pupulatère).	Tongana a ngangu ti tèrè ti mo ti tiringo bira na â makongo ti kobéla a yeke na gbéni, mo lingbi ti kangbi kobéla na a zo a hon ti â mbéni zo. Mo lingbi ti duti na yanga dä teti lango 10 ti si na lango 20 (ouala a hon). Tongana mo ba pasi mingi na COVID-19 kozô ouala â ngangu ti tèrè ti mo ti tiringo bira na â makongo ti kobéla a yeke na gbéni, pika lisoro na wanganga ti mo ti inga biani ouala mo lingbi pèpè ti kangbi kobéla na â mbéni zo.

Tongana a wara COVID-19 na tèrè ti moléngé ti mo.

Â ngangu ti tèrè ti moléngé ti mo ti tiringo bira na â makongo ti kobéla a yeke na gbéni?	Alingbi moléngé ti mo a duti na yanga dä teti lango oké?
In-in, â ngangu ti tèrè ti moléngé ti mbi ti tiringo bira na â makongo ti kobéla a yeke na gbéni pèpè.	Lango 5 a tônda ni na lango sô a wara kobéla na tèrè ti moléngé ti mo. Tongana tèrè ti moléngé ti mo a ngbâ ti sön ouala lo yeke na â nzörökö na péko ti lango 5, ngbâ na yanga dä juska tèrè ti lo a ga nzoni.
In, moléngé ti mo a yeke na â ngangu ti tèrè ti lo ti tiringo bira na â makongo ti kobéla sô a yeke na gbéni ouala tèrè ti lo a sön ngangu mingi kozô na COVID-19 (sô a yé ti tènè a gbandi lo na danganga, na ndôkua ti ICU ouala a zia mo na gbé ti pupulatére	Tongana a ngangu ti tèrè ti moléngé ti mo ti tiringo bira na â makongo ti kobéla a yeke na gbéni, lo lingbi ti kangbi kobéla na a zo a hon ti â mbéni zo. Moléngé ti mo alingbi ti duti na yanga dä teti lango 10 ti si na lango 20 (ouala a hon). Tongana moléngé ti mo a ba pasi mingi na COVID-19 kozô ouala â ngangu ti tèrè ti lo ti tiringo bira na â makongo ti kobéla a yeke na gbéni, pika lisoro na wanganga ti mo ti inga biani ouala moléngé ti mo alingbi pèpè ti kangbi kobéla na â mbéni zo.

Â mbéni yé a yeke dä sô alingbi mbi sara na péko ti sô a wara kobéla na tèrè ti mbi?

- You mbéni [nzoni kanga hön](#) tongana mo yeke na popo ti a zo nga na gigi teti lango 5 na péko ti dutingo ti mo na yanga dä.
- Tènè na zo kuè sô mo na ala a duti na ndö ôko sô ala yeke na yâ ti kpalé ti warango kobéla ti COVID-19. Alingbi lo gué a ba yâ ti mënê ti lo nga na lo [kpé tèrè ti lo](#) na yanga dä.
- Pika singa na molongo 2-1-1 tongana mo yé ti wara mungo maboko hiô na â yé tongana kobè ouala foutango nginza ti dä ti mo ti tongana a mü légé na mo ti duti na séni na yanga dä.
- Â mbéni [mungo tonga](#) a yeke dä teti a zo sô a yeke na yâ ti â kota kpalé ti warango COVID-19. Pika lisoro na wanganga ti mo na ndô tènè ti â tonga sô a yeke nzoni teti mo.
- Pika singa na mbéni wanganga ouala gi mbéni danganga hiô tongana â nzörökö ti kobéla ti mo ni a ga ngangu ouala mo ba sô mo yé ti wara â tonga.

Ndôkua ti CDC a hounda na a zo kuè sô ngü ni ala a londo na 5 ti gué na nduzu ti sürü ndô ti maboko ti ala teti COVID-19. A zo sô ngü ti ala a yeke 12 ouala a hondo ni alingbi ti sürü ndô ti maboko ti ala na yoro ti relais. A zo sô a sürü ndô ti maboko ti ala fani 2 na â yoro ti Pfizer ouala Moderna (a iri ni kozô surungo ndô ti maboko) ala wara yoro ti relais nzè 5 na péko ti 2 surungo ndô ti maboko ti ala. Alingbi ngamo wara ôko ti â 3 yoro ti Pfizer ouala Moderna tongana â [ngangu ti tèrè ti mo ti tiringo bira na â makongo ti kobéla a yeke na gbéni](#).

A sürü ndô ti maboko ti a zo na yoro ti Johnson & Johnson gi légé ôko. A zo sô a sürü ndô ti maboko ti ala ti kozô ni na yoro ti Johnson & Johnson alingbi ti wara yoro ti relais ni nzè 2 na péko ti kozô surungo ndô ti maboko ti ala. Na ndëmbë sô, â sëndäyë a yeke dä gbani ti hounda na a zo ti wara ôko ti 3 surungo ndô ti maboko teti a zo sô a sürü ndô ti maboko ti ala na yoro ti Johnson & Johnson.

Tongana ngü ti mo a hondo ti 18 na mo tï na yâ ti kpalé ti warango COVID-19

Tongana adé a sùrù ndô ti maboko ti mo teti COVID-19 lâ ôko pèpè	Â hungo à yoro ti surungo ndô ti maboko teti COVID-19– na lawa	Alingbi mbi duti na yanga dä teti lango okê?
	Hungo ti yoro 0	Lango 5 a tônda ni na lango sô mo tï na yâ ti kpalé ti warango COVID-19.
Tongana a sùrù ndô ti maboko ti mo na yoro ti Pfizer ouala Moderna.	Â hungo à yoro ti surungo ndô ti maboko teti COVID-19– na lawa	Alingbi mbi duti na yanga dä teti lango okê?
	Houngo ti yoro 2 NA Nzörökö kwè ti yoro ti relais	A hounda na mo ti duti na yanga dä pèpè tongana tèrè ti mo a sön pèpè. Adé a ninga pèpè ti tongana a sùrù ndô ti maboko ti mo na yoro ti relais.
	Houngo ti yoro 2 na yâ ti tanga ti â nzè 5.	A hounda na mo ti duti na yanga dä pèpè tongana tèrè ti mo a sön pèpè. Adé a ninga pèpè ti tongana a sùrù ndô ti maboko ti mo na yoro ti relais.
	A houngo ti yoro 2 a hondo ti nzè 5	Lango 5 a tônda ni na lango sô mo tï na yâ ti kpalé ti warango COVID-19.
	Houngo ti yoro 1 na ngoye kuè	Lango 5 a tônda ni na lango sô mo tï na yâ ti kpalé ti warango COVID-19.

Tongana ngü ti mo a yeke 18 ouala a hondo ni na mo tï na yâ ti kpalé ti warango COVID-19 (a ngbâ ti gué)

Tongana a sürü ndô ti maboko ti mo na yoro ti Johnson & Johnson	Â hungo à yoro ti surungo ndô ti maboko teti COVID-19– na lawa	Alingbi mbi duti na yanga dä teti lango okê?
	Houngo ti yoro 1 na ngoye kuè NA Nzörökö kwè ti yoro ti relais	A hounda na mo ti duti na yanga dä pèpè tongana tèrè ti mo a sön pèpè.
	Houngo ti yoro 1 na yâ ti â tanga ti nzè 2	A hounda na mo ti duti na yanga dä pèpè tongana tèrè ti mo a sön pèpè. Adé a ninga pèpè ti tongana a sürü ndô ti maboko ti mo na yoro ti relais.
	Houngo ti yoro 1 a hondo ti nzè 2	Lango 5 a tônda ni na lango sô mo tï na yâ ti kpalé ti warango COVID-19.
Tongana mo wara COVID-19 na yâ ti â tanga ti lango 90 (a sara nzè 3)	Â hungo à yoro ti surungo ndô ti maboko teti COVID-19– na lawa	Alingbi mbi duti na yanga dä teti lango okê?
	A sara yé apè tongana a sürü ndô ti maboko ti mo fani mingi na yâ ti â kapa sô.	A hounda na mo ti duti na yanga dä pèpè tongana tèrè ti mo a sön pèpè.
Tongana a hondo ti lango 90 a tônda ni na ndëmbë sô mo yeke na COVID-19	Â hungo à yoro ti surungo ndô ti maboko teti COVID-19– na lawa	Alingbi mbi duti na yanga dä teti lango okê?
	Houngo ti yoro 2 ti Pfizer na ngoye kwè	A hounda na mo ti duti na yanga dä pèpè tongana tèrè ti mo a sön pèpè.
	Houngo ti yoro 1 ti Pfizer na ngoye kwè	Lango 5 a tônda ni na lango sô mo tï na yâ ti kpalé ti warango COVID-19. Adé i inga pèpè lango okê lâ tèrè ti mo alingbi ti tiri bira na â makongo ti kobéla.

Tongana ngü ti mo a yeke 18 ouala a hondo ni na mo tï na yâ ti kpalé ti warango COVID-19 (a ngbâ ti gué)

Tongana â <u>ngangu ti tèrè ti mo ti tiringo bira na kobéla sô a yeke na gbéni</u> ouala mo yeke na yâ ti kpalé ti warango kota kobéla	Â hungo à yoro ti surungo ndô ti maboko teti COVID-19– na lawa	Alingbi mbi duti na yanga dä teti lango okê?
	Hungo ti yoro 0	Lango 5 a tônda ni na lango sô mo tï na yâ ti kpalé ti warango COVID-19.
	Houngo ti yoro 3 ti Pfizer ouala Moderna NA Nzörökö kwè ti yoro ti relais	A hounda na mo ti duti na yanga dä pèpè tongana tèrè ti mo a sön pèpè.
	Houngo ti yoro 3 ti Pfizer ouala Moderna na yâ ti â tanga ti nzè 5	A hounda na mo ti duti na yanga dä pèpè tongana tèrè ti mo a sön pèpè. Adé a ninga mingi pèpè sô mo wara yoro ti relais na péko ti 3 surungo ndô ti maboko ti mo
	Hungo ti yoro 3 ti Pfizer ouala Moderna a hondo ti nzè 5	Lango 5 a tônda ni na lango sô mo tï na yâ ti kpalé ti warango COVID-19.
	Houngo ti yoro 2 ti Pfizer ouala Moderna na ngoye kwè	Lango 5 a tônda ni na lango sô mo tï na yâ ti kpalé ti warango COVID-19.
	Houngo ti yoro 1 ti Pfizer ouala Moderna na ngoye kwè	Lango 5 a tônda ni na lango sô mo tï na yâ ti kpalé ti warango COVID-19.

Tongana moléngé ti mo a tî na yâ ti kpalé ti warango COVID-19

Tongana adé a sûrü ndô ti maboko ti moléngé ti mo teti COVID-19 lâ ôko pèpè	Â hungo à yoro ti surungo ndô ti maboko teti COVID-19– na lawa	Alingbi mbi duti na yanga dä teti lango okê?
	Hungo ti yoro 0	Lango 5 a tônda ni na lango sô mo tî na yâ ti kpalé ti warango COVID-19.
Tongana a sûrü ndô ti maboko ti moléngé ti mo na yoro ti Pfizer	Â hungo à yoro ti surungo ndô ti maboko teti COVID-19– na lawa	Alingbi mbi duti na yanga dä teti lango okê?
	Houngo ti yoro 2 ti Pfizer na ngoye kwè	A houngo na moléngé ti mo ti ngbâ na yanga dä pèpè tongana tèrè ti lo a sön pèpè.
Tongana â ngangu ti tèrè ti moléngé ti mo ti tiringo bira na â makongo ti kobéla ni a yeke na gbéni ouala lo yeke na yâ ti kpalé ti warango kota kobéla	Â hungo à yoro ti surungo ndô ti maboko teti COVID-19– na lawa	Alingbi mbi duti na yanga dä teti lango okê?
	Houngo ti yoro 2 na ngoye kwè	A houngo na moléngé ti mo ti ngbâ na yanga dä pèpè tongana tèrè ti lo a sön pèpè.
	Houngo ti yoro 1 na ngoye kuè	Lango 5 a tônda ni na lango sô moléngé ti mo a tî na yâ ti kpalé ti warango COVID-19.

Tongana moléngé ti mo a tī na yâ ti kpalé ti warango COVID-19 (a ngbâ ti gué)

Tongana moléngé ti mo a wara COVID-19 na yâ ti â tanga ti lango 90 (a sara nzè 3)	Hungo ti â yoro ti COVID-19 sô a sûrü na ndô ti maboko ti moléngé ti mo na ngoye ti tango ti surungo ndô ti maboko ti lo a yeke	Alingbi moléngé ti mo a ngbâ na yanga dä teti lango okê?
	A sara yé apè tongana a sûrü ndô ti maboko ti moléngé ti mo fani mingi na yâ ti â kapa sô.	A hounda na â moléngé ti mo ti ngbâ na yanga dä pèpè tongana tèrè ti ala a sön pèpè.
Tongana a hondo ti lango 90 a tônda ni na ndëmbë sô moléngé ti mo a wara COVID-19	Hungo ti â yoro ti COVID-19 sô a sûrü na ndô ti maboko ti moléngé ti mo na ngoye ti tango ti surungo ndô ti maboko ti lo a yeke	Alingbi moléngé ti mo a ngbâ na yanga dä teti lango okê?
	Houngo ti yoro 2 ti Pfizer na ngoye kwè	A houngo na moléngé ti mo ti ngbâ na yanga dä pèpè tongana tèrè ti lo a sön pèpè.
	Houngo ti yoro 1 ti Pfizer na ngoye kwè	Lango 5 a tônda ni na lango sô moléngé ti mo a tī na yâ ti kpalé ti warango COVID-19.

Mbéni yé ndé a yeke dä sô mbi lingbi ti sara na péko ti sô mbi tī na yâ ti kpalé ti warango COVID-19?

- You [nzoni kanga hon](#) na popo ti a zo nga na gigi teti lango 10 na péko ti sô mo duti na ndö ôko na mbéni zo sô a yeke na COVID-19.
- Gué a ba yâ ti mënê ti mo na lango 5 na péko ti sô mo tī na yâ ti kpalé ti warango kobéla.
- Gi ti ba â nzörökö ti kobéla teti lango 10 na péko ti sô mo tī na yâ ti kpalé ti warango kobéla. Douti yongoro na mo gwé a bâ yâ ti mënê ti mo teti COVID-19 hiô tongaso tèrè ti mo a sön ouala mo yéké na â nzörökö ti COVID-19 na ngoye ti kpéngó tèrè ti mo.

Mo lingbi ti kpé tèrè ti mo ouala ti ngbâ na yanga dä a ninga a hon lango 5 tongana ndö sô mo sara kusala dä ouala mo lango dä a zia mo na yâ ti â kpalé ti warango kobéla ti COVID-19. A zo sô a sara kusala na yâ ti â ndö tongana â ndö ti gbötongô më (dä ti kanga), â ndôkua ti bango ndö na tèrè ti a zo teti yongoro ngoye, ouala â ndö ti a zo sô a yeke na dä ti lango pèpè, alingbi ala sara â [yé sô a yeke na yâ ti mbéti](#) ti ndôkua ti CDC. Alingbi â wanganga a sara â [yé sô a yeke na yâ ti mbéti](#) ti ndôkua ti CDC.

Ti wara â sangö mingi, gué na ndô ti:

<https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/your-health/quarantine-isolation.html>

<https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/vaccines/recommendations/immuno.html>